

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Waterveiligheid en Waterketen (WW)	Datum bespreking: 04 november 2020 13.30 – 17.27 uur Plaats: Digitaal via Google Meet Opgesteld door: Mw. R. Lubbers (Vi.a.Vi Office Management)
<i>Deelnemers:</i> Dhr. H. van Dijk (voorzitter) Mw. J.C. Boomsma (PvdD) Dhr. J. Kluis (Water Natuurlijk) Dhr. J.B. Knapp (VVD) Dhr. A.J.J. Blijleven (A&B) Dhr. R. Stuurman (AWP) Dhr. J.H. Klok (CU-SGP) Dhr. J.W.C. de Mooij (CDA) Dhr. M.J.H. Mooren (A&B) Mw. D.M.J. Corbey (PvdA) Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) Mw. L. Willemse (A&B) Dhr. B.F. Revet (50PLUS) <i>Overige aanwezigen:</i> Dhr. R. van de Sande (dijkgraaf) Dhr. W. von Faber (hoogheemraad) Mw. T.O. Fierens (hoogheemraad) Mw. I. van Steensel (hoogheemraad) Dhr. J. Langeslag (hoogheemraad) Dhr. M. Kastelein (hoogheemraad) Mw. M. Middendorp (secretaris/algemeen directeur) Mw. M. van Keulen	
VERSLAG	ACTIE
1. OPENING De <u>voorzitter</u> opent de digitale vergadering en heet iedereen welkom, in het bijzonder het nieuwe commissielid, de heer Kluis van Water Natuurlijk die de heer Faasse is opgevolgd.	
2. SPREEKRECHT Er hebben zich geen insprekers gemeld.	
3. NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING VAN DE COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN D.D. 09 SEPTEMBER 2020 EN TOEZEGGINGENLIJST Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. De toezeggingenlijst wordt voor kennisgeving aangenomen. De heer <u>Knapp</u> wijst erop dat de toezegging over de gunningscriteria voor Haarlem Waarderpolder zou zijn afgedaan maar er is slechts een aanvullende nota van wijziging toegestuurd en geen nota van toelichting. De toezegging staat wat hem betreft dus nog open. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> zegt dat de toezegging is gedaan in de VV en niet in de commissie. De VV ontvangt nog een uitgebreide TKN-nota met daarin de gevraagde toelichting op de percentages. Waar de heer Knapp op doelt was het besluit van D&H. De heer <u>Revet</u> komt bij de agendapunten 5.e en 5.f terug op de behandeling van de Groene Hart Studie en de indertijd gemaakte opmerkingen dat er sprake was van tijdsdruk en de discussie ‘voor spek en bonen’ werd gevoerd.	
4. MEDEDELINGEN Er zijn geen mededelingen.	

	VERSLAG	ACTIE
5.	VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
5.a.	Energietransitie Portefeuillehouder <u>Fierens</u> herinnert aan het besluit dat Rijnland per 2025 energieneutraal dient te zijn. De VV heeft in een motie de kaderstelling en uitvoering bepaald en daarna is afgesproken dat de prioriteiten, het plan van aanpak en het uitvoeringsprogramma verder zouden worden aangescherpt. In de notitie is met kleuren gewerkt zodat snel duidelijk wordt wat de kansrijke, overige en niet-wenselijke locaties zijn. Bovendien is de informatie in een schema opgenomen zodat de kaderstelling helder is en de VV is voorzien van een goed sturingsinstrument. De heer <u>Kluis</u> zegt dat het onderwerp zijn fractie bijzonder interesseert. Suggestie: stap in de teksten over van TjP naar terrawattuur. De eerste vier prioriteiten moeten 165 petajoule dekken maar Schiphol lijkt slecht realiseerbaar dus adviseert WN om niet alleen naar prioriteiten 5 en 6 te kijken, omdat als het gemaal Halfweg wegvalt, met beide geen 165 petajoule wordt bereikt. Mitigatiemaatregelen ziet de fractie in relatie tot klimaatveranderingen als veiligheidsmaatregelen en stelt voor om de terugverdientijd als criterium voor de selectie los te laten als het gaat om energievoorziening. De heer <u>Klok</u> is net als voorgaande spreker enigszins sceptisch over de haalbaarheid. Als de voorstellen worden goedgekeurd blijft de vraag, hoe ver Rijnland dan eigenlijk op weg is. Of is het een utopie? Steeds meer partijen participeren in HVC: loopt daarmee het aandeel van Rijnland terug (en wordt daar dan op geanticipeerd) en wordt zodoende de toegerekende energieopwekking nog gewaarborgd? In het overzicht ontbreekt 'blue energy': wat is de stand van zaken? Mevrouw <u>Boomsma</u> vindt dat er ondanks zorgen over de haalbaarheid van het einddoel, een realistisch en uitvoerbaar programma is opgesteld. Gezien de veelvuldige voorgaande discussies en bijstellingen, verwacht de PvdD grote consensus over het programma en de fractie hoopt dat er een voortvarende start mee wordt gemaakt. De PvdD vindt de terugverdientijd geen goed criterium voor kansrijke locaties. In de toekomst zal er ook gezocht moeten worden naar geschikte locaties vanwege de beperkingen van de regio. Mevrouw <u>Stoop</u> vindt het een uitstekende startlijst. Gaandeweg kan naar bevind van zaken worden gehandeld als vertraging mocht opdoemen maar: 'Goed werk'. De heer <u>Knapp</u> complimenteert de portefeuillehouder met de nota waarin de motie goed is verwerkt. Ook de VVD is enigszins zorgelijk over de ambities voor 2025. Lijdt dit overzicht tot een realistisch en uitvoerbaar traject naar 2025? Veel locaties (prioriteiten die uitgewerkt worden) zijn oranje gekleurd, soms rood en er wordt nu reeds gesteld dat 25-50% in de vergunningsfase zal sneuvelen. Is het niet zinvol om aan de voorkant een quickscan uit te voeren naar de oorzaken en hoe deze zich verhouden tot de gepresenteerde lijst? Dat maakt proactief handelen mogelijk. Zijn er geen andere manieren om het behalen van de doelstellingen te garanderen (zoals deelname in groot windpark op zee?). Kan Rijnland misschien waar het HVC betreft gezamenlijk met andere partners nog iets bereiken? Blijven de plannen wel betaalbaar en uitvoerbaar? Voor de VVD is terugverdientijd een belangrijk criterium. Hierin dient ook biodiversiteit een rol te krijgen (zoals vermeld in het afwegingskader, niet in deze nota). Rijnland ziet kansen om samen met Heineken een kansrijke regionale vergister te realiseren: is dat niet op meerdere locaties mogelijk in samenwerking met andere partijen (bedrijfsleven en andere overheden)? De heer <u>Revet</u> plaatst ook enige vraagtekens bij de uitvoerbaarheid en het realiteitsgehalte. De prioriteitslocaties bieden een goede mogelijkheid om de extra petajoules op te wekken. Door een hoge opbrengst kan een korte terugverdientijd worden gerealiseerd. Hij vraagt zich af waarom Rijnland zich neerlegt bij het restrictieve beleid van de provincie. 50PLUS vindt dat met de provincie moet worden gesproken over aanpassing van het voornemen. Vraag: Noord-Holland zet windmolens in, wat als er een vergelijkbaar restrictief beleid wordt gehanteerd? Ook het CDA vindt duurzaamheid een belangrijk thema, aldus de heer <u>De Mooij</u>. Om in 2025 energieneutraal te zijn, moet er jaarlijks 165 TjP aan extra energieopwekking worden gevonden door middel van zon- en windenergie op eigen terrein. Het voorliggende overzicht van de locaties geeft ook inzicht in de potentie, de terugverdientijd, realisatietermijn en haalbaarheid. Voor het CDA zijn zowel haalbaarheid als terugverdientijd belangrijke aspecten. De fractie vraagt zich af of het wel voldoende is om optie 5 en 6 mee te nemen, moet er niet verder worden gekeken, zoals ook andere fracties al aangaven. De heer <u>Stuurman</u> vindt het goed dat er handvatten worden aangereikt om de Rijnlandse ambitie van energieopwekking te behalen. Het is goed dat de portefeuillehouder de gang van zaken twee keer per jaar terugkoppelt, maar er is natuurlijk sprake van een aantal onzekerheden. Vandaar de suggestie om te	

VERSLAG	ACTIE
gaan werken met verwachtingswaarden die de kans op slagen weergeven zodat er desnoods tijdsiger kan worden bijgeschakeld met andere ideeën (kleinere opbrengst maar grotere kans van slagen). Voorkomen moet worden dat te laat duidelijk wordt of de doelen kunnen worden bereikt. De heer <u>Blijleven</u> is tevreden met de nota maar ook A&B zet vraagtekens bij de haalbaarheid. Maar: ga aan de slag: 'we zien dan tussentijds wel waar de problemen liggen'. Mevrouw <u>Corbey</u> is blij met het heldere beeld over de manier waarop Rijnland de uitdagingen gaat oppakken. Tot dusverre valt het verbranden van afvalslib nog onder duurzame energie van HVC. Het is onzeker of dit ook in de toekomst zo is. Graag duidelijkheid. Terugverdiensijd is voor de PvdA niet zaligmakend en wensen mogen geld kosten. Het mag ook enige tijd duren voordat de investeringen zijn terugverdiensijd, maar het gaat hier om een zelfgekozen doelstelling en de inwoners van Rijnland zullen niet blij worden van onnodig hoge kosten. De PvdA gaat akkoord met de lijst, maar adviseert om tussentijds te blijven kijken naar opties die mogelijk wat eenvoudiger en goedkoper zijn. De aanleg van kleine zonneweiden is zeer arbeidsintensief dus is het te hopen dat er kosteneffectievere en sneller te realiseren, makkelijkere, oplossingen gevonden kunnen worden vóór 2025. Graag een toezegging. Een van de mogelijkheden is het biovergistingstraject en net als de VVD lijkt het de PvdA goed de verkenning wat te verbreden om na te gaan of samen met gemeenten of composteerbedrijven geïnvesteerd kan worden in vergistingscapaciteit. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> is blij met de vele vragen en heeft begrip voor de geuite zorgen over de ambitieuze plannen. Bij de waterschappen wordt de energieopgave uitgedrukt in de energie-eenheid Tera Joules primaire energie (TJp). Schiphol: er lopen al gesprekken om op bepaalde locaties kleinere windmolens te realiseren. Wind op zee: in de RESsen is vastgelegd dat Rijnland niet mag aansluiten bij een grootschalig project op zee. Men dient in de eigen omgeving wind- en zonenergie op te wekken. HVC: het aandeel van Rijnland loopt terug maar omdat HVC meer gaat opwekken, blijft de opbrengst gelijk. Rijnland mag de verbranding van slib blijven meetellen tenzij de spelregels alsnog worden gewijzigd. Terugverdiensijd: de VV had verzocht om dit element mee te nemen. Het is bovendien een goed instrument om verantwoording af te kunnen leggen aan de belastingbetaler. Vergister: het eerste haalbaarheidsonderzoek levert een positieve businesscase op (samenwerking met Heineken Zoeterwoude) maar het is geen eenvoudig te realiseren optie. Het Rijnlandse slib is grotendeels niet te gebruiken (menselijke herkomst en te nat). Heineken kan wel een goede aanvoer en afname garanderen. Er loopt nader onderzoek naar de positieve uitwerking op de waterkwaliteit. Ook op andere locaties zouden vergisters kunnen worden gebouwd (onderzoek loopt) maar niet vóór 2025 (bouw is duur, ondanks subsidies, en het vergunningentraject is lang). Restrictieve beleid provincie: Rijnland gebruikt de RESsen als 'lobbymachine' om in te zetten voor de vereenvoudiging van het vergunningentraject. Bovendien voert het waterschap nu al gesprekken met gemeenten over potentiële samenwerking (zie de lijst). De portefeuillehouder waardeert de oproep om niet alleen naar 1 t/m 4 te kijken, maar ook naar 5 t/m 8 om zodoende tijdig eventuele afvallende projecten te kunnen opvangen. Er zal via de burap (door middel van een 'terugkoppeling met een bite') periodiek worden teruggekoppeld aan de VV. Voor het eind 2020 zal de portefeuillehouder het overzicht van de stand van zaken (van de positie van Rijnland in de 4 RESsen) presenteren aan de VV. Er is gebruik gemaakt van de verwachtingswaarde: dat heeft tot deze lijst geleid. De portefeuillehouder sluit zich van harte aan bij de oproep van A&B: ook zij wil snel aan de slag. <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Knapp</u> zou graag op de hoogte worden gehouden over de haalbaarheid van het aanleggen van kleinere windmolens bij Schiphol. De VVD wijst op het belang van afzonderlijke kredieten, temeer daar in de vergunningsfase veel mis kan gaan en projecten in voorbereiding worden genomen waarvan op basis van de prioritering wordt gesteld, dat deze suboptimaal zijn. Wat is de visie van de portefeuillehouder? HVC: liggen er nog gemeenschappelijke kansen gezien de vele restricties waar Rijnland mee te maken heeft vanwege de ligging van Schiphol? Regionale vergisters: bij samenwerking met bedrijven, gemeenten en provincie zouden vergunningen mogelijk sneller kunnen worden toegekend. De VVD vindt het positief dat deze optie wordt bekeken. De fractie overweegt middels een motie met concrete handvatten deze mogelijkheden nadrukkelijk op te pakken. Voorts vraagt de VVD een toezegging van de portefeuillehouder om een quickscan in te zetten op de lijst locaties vanwege de 25-50% kansen die in de vergunningsfase afvallen (en dit op te nemen in de eerste terugkoppeling 'met de bite').	Toezegging

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Willemse</u> wijst erop dat in stukken uit 2019 biomassa wordt meegeteld als duurzame energieopwekking. Intussen is deze waardering discutabel. ‘We tellen energieopwekking mee zodra Rijnland (mede)eigenaar is van de energieopwekking en/of dit op het terrein van Rijnland plaatsvindt’: deze zin kan de suggestie wekken dat het verhogen van het aandeel biomassa alsnog kan meetellen voor de energieneutraliteit van Rijnland in 2025. De fractie vindt dit onwenselijk maar begrijpt dat Rijnland, gezien de grote opgave waar Rijnland de eerste periode voor staat, biomassa nog wil meetellen, maar de fractie wil wel een garantie dat het aandeel biomassa niet kan toenemen om de doelstellingen te halen. De heer <u>Klok</u> wacht nog op antwoord op vragen over de ‘blue energy’ en de vraag in hoeverre de portefeuillehouder al dan niet kan garanderen dat Rijnland met het pakket in 2025 energieneutraal is. De heer <u>Revet</u> roept de politieke partijen (VVD, GroenLinks) op om hun invloed uit te oefenen op hun partijgenoten in de provincie om de plannen van Rijnland voor een forse bijdrage via windmolens niet te blokkeren. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat GroenLinks geen zitting heeft in het waterschap. De heer <u>Stuurman</u> herhaalt zijn vraag om niet alleen de absolute potentiële opbrengst te vermelden maar in een aparte kolom ook de verwachte opbrengst. Deze informatie is handig op het moment dat er (onder tijdsdruk) moet worden gekozen voor kansrijkere opties. Het is dan niet meer het moment om een optie met een grote opbrengst met een groot risico te gaan verkennen. Dus het verzoek om deze extra kolom op te nemen in de ‘burap met de bite’. De heer <u>Kluis</u> vindt het een pluim waard dat Rijnland ‘niet het kopje laat hangen naar het restrictieve beleid van de provincie Zuid-Holland’ en ondersteunt de portefeuillehouder, net als 50PLUS, dan ook van harte. De verwachtingswaarde is zinvol als er een hele lange lijst beschikbaar is maar bij een korte lijst als deze, valt een project wel of niet. De verwachtingswaarde zal zijns inziens dan ook amper keuzemogelijkheden toevoegen. De heer <u>De Mooij</u> steunt de oproep van de VVD met betrekking tot de quickscan: kijk niet alleen naar de eerste vier maar ook verder omdat het doel echt moet worden behaald. De fractie wil evenwel de voorgestelde volgorde aanhouden maar: stop niet bij 4 en kijk verder (hetgeen de portefeuillehouder in eerste termijn ook al toezei): ‘Laten we doorgaan en als waterschap in 2025 energieneutraal zijn’. Mevrouw <u>Corbey</u> is blij met de toezegging van de portefeuillehouder om ook betere opties serieus te bekijken in de aanloop naar 2025 en niet alleen vast te houden aan het voorliggende lijstje. De motie heeft het college het mandaat gegeven om tot uitvoering over te gaan (binnen de gestelde kaders) maar er zou een grens kunnen worden bepaald waar het dure projecten betreft. De PvdA pleit voor een voortvarende aanpak en periodieke terugkoppeling. Biomassa is niet het probleem, maar wel wat daarmee gebeurt. Rioolslib is ook biomassa. De PvdA vindt het jammer als biomassa wordt verbrand en niet vergist omdat dat waardevolle reststoffen oplevert. Op basis van Europese regels is het niet meer vanzelfsprekend dat het verbranden van biomassa ook in de toekomst mag worden meegeteld als duurzame energie. Vergister: de portefeuillehouder ziet het vinden van afnemers als een groot probleem, maar mevrouw Corbey zegt dat er juist veel interesse is naar groen gas. Met het eigen groene afval van Rijnland zal een vergister rendabel kunnen draaien. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> benadrukt dat de energietransitie echt als transitie moet worden gezien waarbij niet alles in beton is gegoten maar veeleer als ontdekkingsstocht moet worden gekenmerkt. Zij vindt dat met de mate van het mandaat in wijsheid moet worden omgesprongen. Er is een voorbereidingskrediet goedgekeurd, maar de portefeuillehouder zal bij complexe kwesties de VV inschakelen en tijdens de transitie ‘ogen en oren goed openhouden’ temeer omdat Rijnland niet kan bogen op jarenlange ervaring op dit terrein. Zij onderschrijft het belang van het lobbyen bij de eigen politieke achterban. Zij doet dit binnen de RESsen én als privépersoon. De portefeuillehouder is weliswaar altijd enigszins terughoudend over de haalbaarheid van grote ambities, maar is positief over de haalbaarheid in 2025. Quickscan: deze wordt al uitgevoerd en daarover zal in de burap worden gerapporteerd. ‘Blue energy’: Rijnland heeft deelname aan de pilot met Katwijk een jaar geleden afgesloten. Het plan gaat niet door. Verwachtingswaarde: hierover zal worden gerapporteerd bij de terugkoppeling. Deze informatie is gezien de korte lijst van beperkte waarde. Biomassa wordt tot 2025 meegeteld als duurzame energie maar het klopt dat er op basis van Europese ontwikkelingen veranderingen in de lucht hangen. Vergisten is weliswaar beter dan verbranden, maar niet alle materialen kunnen worden vergist. Veel materiaal van het waterschap blijkt niet geschikt, dus een partnerschap met Heineken is noodzakelijk. Energiedoelen worden überhaupt alleen in partnerschappen gehaald. De volgorde wordt aangehouden, maar de portefeuillehouder zet graag zoveel mogelijk in, dus	Toezegging

	VERSLAG	ACTIE
	ook op 4 t/m 8 en houdt in de diverse samenwerkingsverbanden de oren open zodat slimme alternatieven kunnen worden opgepikt én gemeld in de 'burap met bites'. Mevrouw <u>Willemse</u> wil een garantie dat de hoeveelheid verbrande biomassa die in 2020 wordt verbrand tot 2025 absoluut niet stijgt. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> geeft die garantie. Zij is bereid om desgewenst nadere informatie te verstrekken. Mevrouw <u>Willemse</u> vindt de garantie dat de hoeveelheid niet toeneemt, afdoende. De heer <u>De Mooij</u> beklemtoont dat hij niet heeft beweerd te verwachten dat Rijnland de doelen niet gaat halen met 1 t/m 4, maar hij zou graag zien dat meer wordt meegenomen om zeker te stellen dat de doelen worden bereikt. Rijnland is goed op weg, maar verbreed de horizon, temeer daar 25-50% gaat afvallen. Het mag niet gebeuren dat het waterschap het doel net niet haalt omdat er een vergunning wordt afgewezen. Dus leg alvast scenario's klaar voor het geval vergunningen worden afgewezen. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> erkent dat vergunningen een hoofdpijndossier vormen en dat Rijnland daarvan dan ook binnen de RESsen een strijdpunt heeft gemaakt: zij heeft zelf 'een broertje dood' aan overbodige bureaucratie en trekt daar dan ook tegen ten strijde. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het agendapunt als besprekingsstuk zal worden geagendeerd op de VV.	
5.b.	Najaarsburap 2020 De heer <u>Stuurman</u> wil weten op welk moment de informatie over de vertraging over Haarlem Waarderpolder wordt toegestuurd. De heer <u>Revet</u> vindt dat de presentatie een compliment verdient. Het is positief dat de baggercapaciteit, na vertraging door het vertrek van een medewerker, weer op capaciteit is. Spijtig dat de indicator op geel blijft omdat de vertraging niet geheel kan worden ingelopen. Positief is dat veel mensen genieten van de opengestelde Nieuwe Driemanspolder. Hopelijk draagt dit bij aan een nog hogere score voor aandacht van het belang van water. DIRK I (dijkversterking regionale keringen I): wat wordt precies bedoeld met de kwaliteitsissues? Het is belangrijk dat omwonenden weten waarom bepaalde werkzaamheden worden uitgevoerd. Is er een correlatie met Haarlem I? Neerwaartse bijstelling: schuiven die kosten door naar 2021? <i>'Onderhoud en herinrichting gemaal Leeghwater: de parkeerplaats en omgeving van Leeghwater zijn heringericht; door aanvullende eisen van gemeente en omwonenden zijn deze kosten hoger geworden'</i>: 50PLUS vindt het verbaazingwekkend dat Rijnland voor deze aanvullende eisen van de gemeente moet opdraaien. Voorts kijkt de fractie uit naar de informatie over het BOB-traject. De heer <u>Knapp</u>: verbetering schuldenpositie: <i>'Eventuele meevallers uit de heffingsopbrengst gebruiken we om de schuldenpositie verder te verbeteren'</i>. Volgens de VVD was het de afspraak, dat hiervoor inkomsten in brede zin zouden worden aangewend, ook als deze geen relatie hebben met de heffingsopbrengst, zoals een incidenteel dividend van de Waterschapsbank. Klopt dit en zo ja, dan graag een correctie ten behoeve van de VV-vergadering. Terugkoppeling Haarlem Waarderpolder: graag uitleg over de vertraagde besluitvorming. De heer <u>Blijleven</u>: <i>'Op 7 oktober hebben sociale partners een akkoord bereikt over thuiswerken. Volgens een eerste inschatting zou dit € 700.000 aan personeelskosten in 2020 kunnen betekenen. De precieze omvang en in hoeverre dit binnen het huidige (personeels)budget past is nu nog niet te bepalen'</i>. De fractie vraagt naar een onderbouwing van dit bedrag en wil weten of thuiswerken echt duurder is. De heer Blijleven vindt het aannemelijk dat het goedkoper is. <i>'DIRK I (dijkversterking regionale keringen I) is met € 1,3 mln naar beneden bijgesteld doordat het project kadeverbetering Polder Nieuwkoop Hogedijk een moeizame start ondervindt door kwaliteitsissues bij de aannemer (- € 0,7 mln)'</i>: voldoet deze aannemer niet aan de kwaliteit die Rijnland wenst en als daardoor de vertraging optreedt, dienen er dan geen boetes te worden opgelegd aan de aannemer? Mevrouw <u>Corbey</u> vindt het positief dat de meeste programma's groen scoren. Dat geldt niet voor de waterketen: waarom staat deze op oranje? Is er vooruitgang maar zijn de indicatoren te ambitieus bepaald? De fractie ziet graag dat de portefeuillehouder haar zorgen hierover deelt met de VV. Het is triest dat de rwzi Velsen nog steeds niet voldoet aan de normen. Zijn er mogelijkheden om dat programma beter op orde te krijgen? Wat is nodig om het programma de volgende keer groen te laten uitslaan? De heer <u>De Mooij</u> vindt dat de burap de stand van zaken inzichtelijk weergeeft. Het is positief dat Rijnland het overwegend goed doet maar er zijn toch wat gele onderwerpen. De versterking van de regionale keringen staat op groen, maar er is achterstand. Hoe wordt die weggewerkt? De twee	

VERSLAG	ACTIE
zuiveringen (Haarlem Waarderpolder en Velsen) voldoen niet aan de normen. Wat kan worden gedaan zodat beide rwzi's wel gaan voldoen aan de normen? Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> zegt dat de heer Revet terecht constateerde dat een deel van de hogere exploitatiekosten wordt doorgeschoven naar 2021. Rijnland probeert in 2020 binnen het budget te blijven. Highlights: de tekst is een letterlijke weergave van het coalitieakkoord. In 2019 heeft het college alle inkomsten gebruikt voor het terugdringen van de schuldenpositie maar dat is niet afgesproken in het coalitieakkoord. De VV bepaalt jaarlijks hoe te handelen. De portefeuillehouder signaleert dat de heer Knapp het hiermee oneens is, dus wacht hij diens reactie af. Thuiswerken: het is nog niet bekend of thuiswerken goedkoper is. In de besluitnota zijn de afspraken met sociale partners berekend, naar schatting € 700.000. Onbekend is nog wat er aan reis- en overige kosten kan worden bespaard. De heer <u>Blijleven</u> wil graag uitleg over de afspraak met de bonden over de € 700.000. Is dit al eerder gemeld aan de VV? Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> zegt dat deze melding nu plaatsvindt via de burap. Portefeuillehouder <u>Van Steensel</u> zegt dat er nog wordt gerekend aan de verschillen tussen thuis- en op het werk werken. De CAO-onderhandelingen over de afspraken aangaande thuiswerkvergoedingen beginnen binnenkort, maar de Rijksoverheid heeft voor de eigen ambtenaren al CAO-afspraken gemaakt met de bonden en daarmee de toon gezet voor de andere publieke werkgevers, zoals het waterschap dat een eigen CAO moet afsluiten. Binnen de koepel van de publieke werkgevers is gesteld, dat hun CAO niet sterk zou moeten afwijken van de regelingen die zijn getroffen voor rijksambtenaren. Terzijde: dat zouden de bonden ook niet hebben geaccepteerd. Vooruitlopend op de CAO-onderhandelingen zijn zeer recentelijk afspraken gemaakt over de thuiswerkvergoeding ten gevolge van de COVID-19-uitbraak die nader worden uitgewerkt. Er is een kostenberekening gemaakt per fte en voor Rijnland zou dat uitkomen op € 700.000 (past in de exploitatie). De afspraken worden op 20 november voorgelegd aan de algemene ledenvergadering van de 'Vereniging werken voor waterschappen'. Daarna kan de portefeuillehouder meer melden over de inhoud (zal in de volgende burap gebeuren). Keringen: bij Nieuwkoop/DIRK 1 is inderdaad sprake van kwaliteitsissues. Hoge Dijk: de aannemer heeft zich mogelijk verkeken op de slappe bodem en moet gebruik maken van kleiner materieel om het werk te kunnen benaderen via een andere route. Daardoor is vertraging ontstaan die deels wordt ingelopen. Er vindt goed overleg met omwonenden en gemeenten plaats. Ook de gemeente speelt een rol richting bewoners. De facturen van de aannemer komen niet in 2020 maar in 2021 en de kosten blijven binnen de begroting. Versterking regionale keringen en achterstand: als 90% van de geplande resultaten wordt gehaald, wordt er groen gekleurd. Door de bijzondere omstandigheden is dit niet helemaal gelukt en dit is aan de provincie gemeld (die begrip toonde, temeer omdat in 2021 een aantal extra kilometers wordt gerealiseerd). Dan ligt alles weer op schema. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> vindt het niet onbegrijpelijk dat de waterketen, gezien de achterstand van tien jaar, op oranje staat. Zo worden er regelmatig onaangename verrassingen aangetroffen en is er veel 'oud'. De portefeuillehouder vindt het al een enorme verbetering ten opzichte van 2019, toen de kleur dieprood was en 8 zuiveringen niet voldeden aan de norm, nu 2. Normen fluctueren bovendien in de tijd. Velsen: de DEMON©-installatie werkt niet volgens verwachting en blijft een zorg. Men moet een norm van 10 halen maar die ligt nu op 13. Met aanpassingen kan 11 worden gehaald. Rijnland moet de door Rijkswaterstaat bepaalde norm van 10 behalen. Er wordt met Rijkswaterstaat overlegd en Rijnland hoopt dat de marge wordt geaccepteerd waardoor Velsen op groen springt. Indien dit niet slaagt, zal de portefeuillehouder dit melden aan de VV, dan is mogelijk extra krediet nodig. Haarlem Waarderpolder (sterk verouderd): groen is in zicht en ook hier zit Rijnland één punt boven de norm. Elders valt te lezen dat de renovatie van de waterketen op stoom is, net als de switch van correctief naar preventief en er wordt ook beter gecoördineerd met de investeringen. De portefeuillehouder heeft alle hoop dat de waterketen binnen 10 jaar op orde komt. Zij hecht grote waarde aan het belang van goed verwachtingsmanagement. Haarlem Waarderpolder: het gaat om interne besluitvorming. Door de COVID-19-uitbraak is vertraging ontstaan waarop is ingegrepen. Er is een second opinion aangevraagd en ook de Tenderboard is geraadpleegd. De planning en financiële onderdelen worden nu bijgesteld (meer realistisch) en aan de VV aangeboden (januari 2021). <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Revet</u> wil nadere uitleg over de parkeerplaats Leeghwater en omgeving: zijn de werkzaamheden verricht? Er wordt immers ook gemeld dat ze worden uitgesteld of heroverwogen. Hoe zit het met de betaling?	Toezegging Toezegging Toezegging

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw <u>Corbey</u> vraagt zich af of de indicatoren van Rijnland wel goed zijn. De VV kan niets met de uitleg dat een programma al tien jaar op achterstand staat (en dus oranje kleurt). Vandaar het verzoek om aan de volgende burap ook een indicator toe te voegen om te bepalen of het investeringsprogramma/het uitvoeringsprogramma binnen de waterketen op koers ligt zoals gepland. Aan de hand waarvan dan een kleur in de burap wordt bepaald. Het is daarnaast goed te weten of installaties aan de normen voldoen. De heer <u>Knapp</u> sluit zich hierbij aan: ook hij vindt dat in de burap niet alleen de staat van de assets moet worden beschreven. Er dienen indicatoren te worden toegevoegd waarmee de doeltreffendheid kan worden beoordeeld. De <u>voorzitter</u> gaat ervan uit dat de kanttekeningen over de indicatoren worden meegenomen in de volgende burap omdat eerder is toegezegd dat hieraan continu wordt gewerkt. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> zegt dat de indicatoren er niet op zijn gericht om de waterketen pas over tien jaar voor het eerst groen te kleuren. Zij kan zich geheel vinden in de conclusie van de voorzitter. Er is inderdaad toegezegd om de indicatoren gaandeweg steeds te verbeteren en zij zegt dus toe de diverse verzoeken graag mee te nemen. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> bevestigt dat het werk aan de parkeerplaats reeds is uitgevoerd. Hij zegt toe in een korte notitie de vragen over de aanvullende eisen te zullen beantwoorden. Hij veronderstelt dat de passage 'Voor € 0,6 mln zullen onderhoudswerkzaamheden tot het nieuwe jaar worden uitgesteld of heroverwogen' betrekking heeft op andere onderhoudswerkzaamheden (niet gemaal Leeghwater). De heer <u>Revet</u> blijft van mening, dat deze tekst toch op het gemaal slaat. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> zegt toe ook deze vraag in de nota van toelichting te beantwoorden. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de najaarsburap 2020 wat deze commissie betreft als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de VV met de toezegging dat de vragen van de heer Revet in een nota van toelichting zullen worden beantwoord.	NvT
5.c. Meerjarenperspectief 2021-2024/ Programmabegroting 2021 Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> leidt de behandeling kort in: hij heeft de lat weer iets hoger gelegd en hoopt dat de uitkomsten iets beter zijn dan 2019. Mevrouw <u>Willemse</u> wil weten naar welke punten 3 en 4 op pagina 3 van de besluitnota verwijzen. De heer <u>Klok</u> signaleert bij de waterketen een groot gat ten opzichte van de begroting. Vraag: waar blijft dat geld en hoe worden de uitgestelde werkzaamheden ingehaald in 2021? Mevrouw <u>Boomsma</u> vindt het lovenswaardig dat de bijzondere aandachtspunten van de VV als highlights zijn verwerkt. De PvdD vindt het positief dat de organisatie die zich aanvankelijk richtte op de kerntaken is uitgegroeid tot een overheid die een rol pakt in meerdere maatschappelijke vraagstukken. Zij vindt dat Rijnland zichzelf in het voorwoord te kort doet want het waterschap vervult ook een cruciale rol op het vlak van leefbaarheid, natuur en biodiversiteit. Vraag: in het voorwoord wordt gesproken over de gevolgen van COVID-19: is dit wel een realistische begroting? Er wordt veel thuisgewerkt dus zal de rek van de productiviteit op basis van eerder uitgezette plannen teruglopen. Zij vermoedt dat het opzetten van nieuwe plannen e.d. hierdoor in de knel raakt. De heer <u>Revet</u> zou de stukken toch ook graag als een gedrukt boekje willen ontvangen om ook een vergelijking met voorgaande jaren te vereenvoudigen. Dat is met twee schermen aanzienlijk lastiger. Hij is blij met de motie van 50PLUS die aandringt op een evenredige zuiveringsheffing op basis van drinkwatergebruik. De fractie kijkt uit naar de indicatoren waarmee de vorderingen/maatregelen beter meetbaar zullen worden. 'Stimulering van de landbouw op het nemen van bovenwettelijke maatregelen, zie hieronder (stimuleren vermindering watervervuiling)': de fractie vraagt zich af of het niet beter is om de wet te gaan aanscherpen. Mevrouw <u>Corbey</u>: de bouw van Haarlem Waarderpolder start, zo valt te lezen, in 2025 maar een halfjaar geleden was de planning dat de werkzaamheden in 2024 zouden zijn afgerond. Een uitloop met drie jaar binnen zes maanden vindt zij toch wel fors. Heeft deze uitloop ook geen gevolgen voor de doelstelling met betrekking tot energieneutraliteit (biogas Haarlem)? Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> vindt het positief dat de commissie de leesbaarheid priist. Voorwoord: de portefeuillehouder vindt dit evenwichtig. Het bevat een drieslag tussen de kerntaken, maatschappelijke dossiers en water als leidend principe. Rijnland is geenszins neergezet als traditionele organisatie. Portefeuillehouder Kastelein antwoordt mevrouw Willemse dat wordt bedoeld op de besluiten. Besluit 1 en argument 1 horen bij elkaar etc. Maar er is inderdaad geen besluit 4, dus had hier besluit 3 moeten staan en niet 3, 4, zoals mevrouw Willemse al constateerde. Er volgt een correctie in een nota van	NvW

VERSLAG	ACTIE
wijziging. Het geld dat in 2020 niet wordt besteed verdwijnt niet: er worden wel minder schulden gemaakt. Afschrijvingen lopen ook iets achter. Daarover is een actieplan opgesteld en dit is begin 2020 toegelicht aan de VV. In 2021 wordt de achterstand op de waterketen niet volledig ingehaald. De investeringen waren te optimistisch geschat voor 2020 en het college komt met een realistische investeringsbegroting in 2021. Ondanks de gevolgen van de COVID-19-uitbraak en het thuiswerken, is Rijnland er in Q2 en Q3 in geslaagd om het werk te continueren. Investeringsprojecten waarbij gesprekken thuis plaatsvinden in de beginfase, staan wel onder druk. Momenteel wordt niet verwacht dat de begroting 2021 onder druk komt te staan, vandaar dat er bewust niet is gekozen voor twee begrotingen. Papieren boekje: de portefeuillehouder is bereid dit te laten maken als deze wens breed wordt gedragen maar vanwege duurzaamheid is gekozen voor een digitale presentatie. De heer <u>Revet</u> kan zich hierin goed vinden. De heer <u>Kastelein</u> verwacht dat de motie die in de Tweede Kamer is ingediend gevolgen zal hebben op de belastingdiscussie te zijner tijd. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> geeft aan dat in het vorige Meerjarenperspectief aan de Waarderpolder al een termijn was gekoppeld van 2026-2028 omdat de ambitieuze planning te krap leek. Dus is er realistischer gepland én begroot. Voor een awzi is de normale doorlooptijd tien jaar. De aanpassing heeft invloed op de energie-agenda en Rijnland. Nadere informatie volgt in de VV van januari 2021. Mevrouw <u>Boomsma</u> wijst erop dat fracties altijd een soort beschouwing geven op de programmabegroting in de VV. Zij vindt het erg magertjes als een begroting enkel en alleen als hamerstuk wordt behandeld. De <u>voorzitter</u> begrijpt deze visie maar verwacht uit deze commissie amper meer discussie. Mevrouw <u>Boomsma</u> zegt dat het niet gaat om de discussie maar de kans om als fractie een beschouwing te geven over de begroting. De <u>voorzitter</u> is het hiermee eens. Portefeuillehouder <u>Van Steensel</u> kan zich voorstellen dat vanuit deze commissie in de VV niet opnieuw inhoudelijk hoeft te worden gediscussieerd, maar zij oppert om de commissie BOD te laten bepalen hoe de begroting moet worden besproken. De <u>voorzitter</u> deelt de mening van de PvdD dat een begroting altijd een bespreekstuk is. Hij wilde slechts betogen dat hij vanuit deze commissie weinig discussie meer verwacht. De begroting en het Meerjarenperspectief zullen als bespreekstuk worden geagendeerd, is zijn slotconclusie.	
5.d. Kredietvoorstellen bij de Programmabegroting 2021 Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> memoreert de discussie in mei waarin werd bepaald dat er minder aparte kredietvoorstellen zouden worden gemaakt en dat de behandeling deels verschuift naar de begroting. Er zijn criteria opgesteld voor de keuze: behandeling apart, behandeling in de begroting. De heer <u>Revet</u>: '1.1 Rijnland loopt een inkooprisico. Het beluchtingssysteem is gepatenteerd en moet worden geïmporteerd uit het Verenigd Koninkrijk. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat aanschaf door kan gaan ondanks de Brexit'. Vraag: is er geen andere leverancier, is er wel aanbesteed. Hij meent dat er best andere mogelijkheden zijn, afgaande op het besluit. Wordt er rekening gehouden met duurzaamheid (gebruik zonne-energie)? Voorts hoopt hij dat toekomstige kostencalculaties geen overschrijding laten zien. ICT-projecten: Wi-Fi is kwetsbaar, is rekening gehouden met de beveiliging van data? Energiewijzer: 'Hiervoor worden MS Access en MS Excel gebruikt wat verouderd is'. Wat is het verschil? Rijnland is overgestapt op Office 365 waarvan beide programma's deel uitmaken. Wat is het probleem? De <u>voorzitter</u> verzoekt iedereen zich te houden aan de thema's van deze commissie. De heer <u>Knapp</u>: op pagina 7 staat over de dijkversterking regionale keringen, dat die kredietaanvraag erg kort volgt op de accordering en inspanning die nog gepleegd worden van de programma's DIRK II, III en IV en dat daarom het aantal te versterken kilometers in DIRK V beperkt blijft tot 20 kilometer. Hij is voorstander van het behandelen van de kredietaanvragen bij de begroting, maar het lijkt erop dat die te vroeg plaatsvond en dat daardoor ook de inhoud van de kredietaanvraag hiervan hinder ondervindt die derhalve beperkt blijft. Vraag: is er sprake van een opsplitsing en volgt er nog een DIRK VI? Of heeft het college voldoende tijd gehad om de kredietaanvraag uit te werken? Zo niet, dan adviseert de VVD deze door te schuiven. Portefeuillehouder <u>Von Faber</u> heeft de vragen van de heer Revet niet goed kunnen verstaan. De luchtmenginstallatie is aanbesteed gezien de hoogte van het bedrag. Er is geen andere geschikte leverancier gevonden dan deze Britse. Levering is voorzien voor december 2020 en er wordt goed gelet	

	VERSLAG	ACTIE
	op duurzaamheid zodat de nieuwe installatie jaren kan meegaan. Vooralsnog zal de energie via de traditionele route worden aangevoerd. De heer <u>Revet</u> concludeert dat er al een gunning is verstrekt en dat de VV dus gewoon moet instemmen. Portefeuillehouder <u>Von Faber</u> zegt dat de VV al heeft ingestemd. Voldeden Nederlandse leveranciers niet aan de eisen of hebben ze niet ingeschreven op de tender, wil de heer <u>Revet</u> weten. Portefeuillehouder <u>Von Faber</u> antwoordt dat alleen de Britse leverancier voldeed aan de wensen. Uiteraard zou een Nederlandse leverancier die daaraan had kunnen voldoen, hebben meegedaan in de selectie. Mevrouw <u>Willemse</u>: Rijnland loopt het inkooprisico van de beluchtingsinstallatie voor de Bosplas maar Haarlem neemt voor 50% deel. Is het inkooprisico 50/50 verdeeld tussen Haarlem en Rijnland? Mevrouw <u>Van Steensel</u> zegt in reactie op de vragen van de VVD dat er per fase van de werkzaamheden bij de begroting krediet wordt aangevraagd. DIRK V wordt komend jaar uitgevoerd met 20 kilometer extra. DIRK VI is de volgende stap die in 2021 wordt voorbereid en in 2022 zal worden uitgevoerd. De kredietaanvraag DIRK VI wordt in november 2021 voorgelegd in de volgende begroting. Mevrouw <u>Van Keulen</u>: er moet nog worden aanbesteed maar er is wel een voorkeursleverancier vanwege de duurzaamheidseisen. De aanbesteding en de samenwerkingsovereenkomst wordt voorbereid met de gemeente Haarlemmermeer. Rijnland is de aanbestedende dienst en in een overeenkomst moet de verdeling van de risico's en kosten worden vermeld. Haarlemmermeer is bereid om 50% voor haar rekening te nemen, ook met betrekking tot de risico's. De heer <u>Revet</u> zegt dat er dus nog moet worden aanbesteed en dat het dus mogelijk is dat niet de Britse leverancier uit de bus rolt maar een andere. Hij houdt vraagtekens bij de gevolgde procedure. De <u>voorzitter</u> neemt aan dat de stukken als besprekingsstuk zullen worden geagendeerd in de VV. De commissie gaat daarmee akkoord. Behandeling zou in samenhang met het vorige agendapunt kunnen plaatsvinden.	
5.e.	Uitvoeringskrediet renovatie awzi Bodegraven De heer <u>Revet</u> heeft een aantal vragen over de bouwkosten, met name de engineeringkosten en de grote risico-investering die is opgenomen. Hij kan zich voorstellen dat er een kredietaanvraag wordt goedgekeurd voor het hele project met uitzondering van de risicoservering. Bij veel projecten van Rijnland worden risicoserveringen vermeld die leiden tot een grote post. Gebeurt dat niet te gemakkelijk? Is het geen tijd om na te denken over een andere systematiek ten aanzien van de risicoservering? De heer <u>Klok</u> vindt dat de kostenspecificaties, tot zijn vreugde, aan kwaliteit winnen. De fractie zal instemmen maar in aansluiting op de heer Revet kan hij zich niet aan de indruk onttrekken dat er sprake was van tijdsdruk bij de behandeling van de Groene Hart Studie. Beslissingen boeten onder tijdsdruk in aan kwaliteit. Hem bekipt het gevoel dat de VV wel keuzemogelijkheden had maar dat er slechts één keuze werd voorgelegd. Hij roept de portefeuillehouder op om in het vervolg beter na te denken over de timing. De heer <u>Blijleven</u> gaat akkoord met het uitvoeringskrediet. Hij vindt het goed dat er meer inzicht is verstrekt in de kosten maar zou graag met een delegatie van de commissie en betrokkenen eens samen kijken naar de opbouw van een krediet als dit: wordt er uitgegaan van de goede getallen (immers: naderhand wordt er veelvuldig een aanvullend krediet voorgelegd). Mevrouw <u>Corbey</u> stemt in met deze kredietaanvraag en die van Nieuwe Wetering. Ook zij vindt het raadzaam om eens na te gaan of de kredieten niet te krap of te ruim worden begroot. Hoe steekt de berekening in elkaar? Zij steunt het voorstel van de heer Blijleven om gezamenlijk na te denken over een verbeterde methode. Zij wil deze twee renovaties aangrijpen om de portefeuillehouder te vragen de slibstrategie toch nog eens te bespreken met de commissie. In 2018 heeft de VV besloten tot een centrale slibvergistings, ook omdat er toen geen andere opties waren. Maar gezien de nieuwe ontwikkelingen en de ambitie van Rijnland om circulair te gaan werken, is het thema toch weer actueel. Het BOB-traject circulaire economie is uitgesteld, maar de PvdA zou dit graag vervroegen. De renovatie kan worden aangegrepen om iets te doen aan een betere benutting van het slib en dat niet te gaan vervoeren naar Haarlem voor verbranding. Zij verzoekt de portefeuillehouder om de slibstrategie binnenkort te agenderen. De heer <u>Knapp</u> is het eens met de inbreng van de heer Blijleven. Ook de VVD viel het reeds benoemde risico op dat vanwege de krapte op de markt, makkelijker kan leiden tot budgetoverschrijding. Het gaat	

VERSLAG	ACTIE
om een fors bedrag maar het is niet duidelijk waarop de afwegingen zijn gebaseerd. Hij steunt het voorstel van de PvdA om de slibstrategie binnenkort weer te agenderen. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat vragen over de vertrouwelijke financiële stukken voor beide kredietaanvragen achter gesloten deuren behandeld moeten worden. Bij voorkeur in één keer. Maar tot dusverre gaan de vragen over het algemene deel dus is afsluiting van de openbare video-verbinding (nog) niet noodzakelijk. De heer <u>De Mooij</u> is tevreden met de goed opgebouwde kostenspecificatie. Ook hij steunt het voorstel van de heer Blijleven. Het CDA gaat akkoord met beide kredietaanvragen (5.e en 5.f). Portefeuillehouder <u>Fierens</u> geeft aan dat een aantal kanttekeningen geldt voor zowel 5.e. als 5.f. Met deze twee uitvoeringskredieten wordt de achterstand aangepakt, worden de rwzi's up to date gebracht en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstelling. Financiën: binnen het college wordt gesproken over de berekeningen en de diverse ambities. Rijnland is soms te optimistisch, soms te pessimistisch, soms wordt te krap begroot, worden risico's onderschat of overschat e.d. In een aantal gevallen moet er bij de VV dus extra krediet worden aangevraagd. De portefeuillehouder neemt het voorstel van de heer Blijleven over om in een breder verband de opbouw van de kredieten te bespreken en na te gaan welke verbeteringen mogelijk zijn. De slibstrategie is indertijd vastgesteld. Samen met Haarlem Waarderpolder is er een second opinion gedaan over de centrale slibstrategie en die was positief. Slib vergt samenwerking gezien de schaal die nodig is en vanwege de moeilijke chemische processen, dus Rijnland is weliswaar blij met HVC maar anderzijds is vele vervoer frustrerend. Een verder (decentraal) ontwateringsproces zal helpen. Er moet nog het nodige gebeuren voordat er decentraal slib kan worden vergist. Die innovatie is niet gereed voor 2028. In groter verband worden de diverse innovaties besproken. De nota hierover zal in 2020 worden afgerond. Dan kan de portefeuillehouder de VV een update geven over de mogelijke implementatie van innovaties. Slib komt in elk geval aan de orde in het BOB-traject circulair (januari 2021). Beide voorstellen leveren energiewinst op en leveren een bijdrage aan biodiversiteit. Mevrouw <u>Corbey</u> verzoekt de portefeuillehouder om een notitie over de slibproblematiek op te stellen. Zij is zelf gematigd enthousiast over de BOB-trajecten en geeft dan ook de voorkeur aan een goede notitie met de juiste informatie. De heer <u>Revet</u> steunt het voorstel van de heer Blijleven. Het feit blijft dat er behalve de bouwkosten, circa € 4 miljoen extra nodig is voor additionele kosten per project. De risicoreservering voor deze twee projecten bedraagt € 4 miljoen en daarbij komen ook nog eens de engineeringkosten. Zijn er geen doublures waarop bespaard kan worden? In zijn thuissituatie zou hij problemen krijgen als hij zoveel risico's zou nemen. De heer <u>Blijleven</u> ondersteunt het verzoek van de PvdA voor een goede notitie. Ook hij heeft de laatste tijd problemen met de BOB-trajecten. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> beklemtoont dat de Groene Hart Studie met passie én overtuiging is opgezet en dat serieus is gekeken naar de renovatiewerkwijze voor zuiveringen. Een dergelijke studie is ook onmisbaar om inzicht te krijgen in grote trajecten. Uiteindelijk bleef alleen het midden-scenario over dat met gemeenten is besproken. Voordat er een officieel besluit werd genomen, was de richting duidelijk en om vertraging te voorkomen, werden de voorbereidingen met betrekking tot beide renovaties ter hand genomen. De portefeuillehouder was dan ook zeer content toen het besluit werd genomen omdat dit de weg vrijmaakte om door te pakken maar zij had goed kunnen leven met een ander besluit. BOB-trajecten zijn digitaal moeizaam. Het is een goed moment om diverse ontwikkelingen rondom slib in de gevraagde nota te verwerken. Het onderwerp financiën wil de portefeuillehouder structureel gezamenlijk behandelen in een volgende bespreking. De <u>voorzitter</u> vat kort samen: mevrouw Corbey en de heer Blijleven hebben zorgen geuit over de vormgeving van de BOB-trajecten; portefeuillehouder Fierens heeft een overzichtsnotitie toegezegd over de ontwikkelingen met betrekking tot slib (ook als onderlegger voor het circulaire BOB-traject); tevens heeft de portefeuillehouder toegezegd het voorstel van de heer Blijleven over een gezamenlijk overleg over kosten e.d. over te zullen nemen; er zal tevens een gezamenlijk overleg worden belegd (met deelname vanuit de VV) om te overleggen over de opbouw van de kredieten. Portefeuillehouder <u>Von Faber</u> kan zich voorstellen dat een BOB-traject momenteel gezien de omstandigheden niet voor de hand ligt en dat een notitie de voorkeur verdient omdat deze schepte en duidelijkheid kan verschaffen. Maar: BOB-trajecten zijn wel bewust gestart om bepaalde onderwerpen goed te kunnen doorgronden en gezamenlijk tot besluiten te komen. Hij adviseert de commissie om nog	Toezegging Toezegging

	VERSLAG	ACTIE
	eens na te gaan welke diverse onderwerpen de laatste jaren de revue hebben gepasseerd. Daaruit blijkt wel degelijk, dat BOB-trajecten doel, nut en functie hebben. Maar het is onvermijdelijk dat deze trajecten momenteel worden bemoeilijkt door het digitale vergaderen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat deze uitzondering alleen geldt voor het onderwerp slibverwerking. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> wijst erop dat er voor de diverse portefeuillehouders meerdere BOB-trajecten op de rol staan. Hij stelt voor dat D&H zich gaat beraden over de meerwaarde van de doorlopen trajecten én de beste aanpak voor de toekomst. Mevrouw <u>Corbey</u> vindt dit een prima plan, maar vindt het wel essentieel om de VV-leden bij die afwegingen te betrekken. De heer <u>Knapp</u> adviseert om hiervoor het fractievoorzittersoverleg te gebruiken. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> neemt beide suggesties mee naar D&H. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het kredietvoorstel als hamerstuk kan worden geagendeerd in de VV.	Toezegging
5.f.	Uitvoeringskrediet renovatie en uitbreiding awzi Nieuwe Wetering Volledigheidshalve wijst de <u>voorzitter</u> erop, dat een aantal fracties tijdens 5.e. reeds aangaf in te stemmen met dit uitvoeringskrediet. Mevrouw <u>Stoop</u> las in het stuk dat de biologische fosfaatverwijdering duurder is dan de chemische, die wel milieuvriendelijker is. Hoe groot is het verschil financieel en qua milieubelasting? Waarom is de keuze op de chemische fosfaatverwijdering gevallen? Wat zijn de gevolgen van deze keuze op de fosfaatterugwinning? Voorts zou zij graag zien dat deze aspecten in de toegezegde notitie over de slibproblematiek worden meegenomen. De heer <u>Blijleven</u> stemt in met het uitvoeringskrediet. De heer <u>Knapp</u> verwijst naar 1.3: <i>‘De overige 4 gemalen zijn reeds gerenoveerd. In de afgelopen jaren zijn reeds vier van de 5 rioolgemalen gerenoveerd en is de zuivering en zijn de rioolgemalen aangesloten op de centrale proceskamer (CPK)’</i>. Dit wordt als een risico opgenomen. Maar waarom is dat zo? Graag uitleg (mag ook schriftelijk). Op de awzi Nieuwe Wetering verblijft momenteel een buizerd, aldus portefeuillehouder <u>Fierens</u>. Gezien de beschermde status, moet Rijnland rekening houden met het broedseizoen. Er lopen gesprekken over de door Rijnland gevraagde ontheffing. Wordt die niet verleend, dat dreigt er vertraging. Biologische verwijdering valt duurder uit vanwege de hogere bouwkosten. De portefeuillehouder zal de exacte bedragen nasturen. De CPK is in plaats gekomen van de plaatselijke aansturing van de awzi’s en bij elke renovatie worden verbeteringen doorgevoerd. Zij is het met de VVD eens dat 1.3. geen risico is, wat wel het geval is met betrekking tot de buizerd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat portefeuillehouder Fierens een korte nota van wijziging opstelt waarin de buizerd als risico wordt aangemerkt, 1.3. als risico wordt geschrapt en de vragen van mevrouw Stoop over de verschillen (ook qua kosten) tussen de biologische/chemische fosfaatverwijdering/terugwinning worden beantwoord.	NvW
5.g.	Aquathermie De notitie is een uitwerking van de aquathermie-motie en het amendement, aldus portefeuillehouder <u>Fierens</u>. Er is een startnotitie en diverse kaders opgesteld en er zijn tevens scenario’s uitgewerkt. De commissie krijgt de gelegenheid om naar eigen inzicht de kaders aan te vullen. Mevrouw <u>Stoop</u> ziet de notitie als een goede basis om bestaande en nieuw initiatieven te benaderen. In bijlage 3 staat de essentie van het ecologisch kader, maar in de risico’s wordt gewaarschuwd voor willekeur. Vraag: is het kader werkbaar voor vergunningverleners en waarin schuilt het risico van willekeur? Mevrouw <u>Boomsma</u> vindt dat het stuk een goed inzicht geeft in het onderwerp en prima kan dienen als startdocument om later op terug te komen. In welke mate is dit traject al uitgeprobeerd (is de startnotitie gebaseerd op ervaringen) of wordt het traject gaandeweg bestudeerd? Hoe worden de leermomenten verwerkt en welke leer-strategieën acht Rijnland geschikt om toe te passen? Is er zicht op locaties die mogelijk niet geschikt zijn vanwege nadelige gevolgen van de ecologie of worden deze pas inzichtelijk na onderzoek door initiatiefnemers? De PvdD kan zich voorstellen dat één enkele vergunningaanvraag minder effect sorteert dan een verzameling. Mevrouw Boomsma vindt dat een punt van zorg en mist samenhang. Voorkomen moet worden dat het geheel verwordt tot een ‘administratief circus’. De heer <u>Stuurman</u> vindt dat de portefeuillehouder haar toezegging goed heeft uitgewerkt in kaders en een achtergrondschets. In de startnotitie wordt de ondernemende rol van het waterschap aangestipt	

VERSLAG	ACTIE
alsmede juridische kaders. De fractie kan zich daarin vinden, maar in bijlage 3 worden deze kaders niet overgenomen. Vraag: moeten de documenten worden gecombineerd, komt er nog een andere bijlage 3, of gaat het slechts om de benutting voor derden? De heer <u>Knapp</u> is tevreden met de wijze waarop de motie is uitgewerkt in deze notitie waarin veel relevante factoren worden behandeld. Het lijkt erop dat met name de governance ‘in de kinderschoenen’ staat en niet zozeer de techniek. De mate waarin Rijnland hiervan gebruik gaat maken is sterk afhankelijk van externe ontwikkelingen. Zo zijn gemeenten leidend op het vlak van warmtetransitie. De toekomst zal uitwijzen welke rol Rijnland kan spelen. Hij gaat ervan uit dat de VV regelmatig een update ontvangt. Als jurist vindt hij de aanbestedingsplicht interessant in dit kader. Hij vindt het enigszins vreemd dat bij de verdeling van schaarse rechten het principe wordt gehanteerd ‘wie het eerst komt, het eerst maalt’. In bijlage 3 is dit onvoldoende verankerd. Wil men goede keuzes maken, dan is het raadzaam betere criteria te ontwikkelen zodat inwoners én bedrijven beter weten waar ze aan toe zijn. De heer <u>Revet</u> is ook te spreken over de nota en sluit zich aan bij de inbreng van de VVD over de governance. Dat er nog vragen zijn over de juridische kaders vindt hij problematisch. Hij kan zich vinden in het principe ‘wie het eerst maalt’ maar vindt wel dat andere partijen niet over het hoofd mogen worden gezien. De fractie pleit voor een pragmatische aanpak. Hij vraagt verder aandacht voor de risico’s als Rijnland contractueel aanbieder wordt. Bij fluctuaties in de levering, kan het waterschap niet leveren. Voorkomen moet worden dat Rijnland daarvoor wordt beboet. Hoe wordt dat ondervangen? Mevrouw <u>Corbey</u> vindt het een verhelderende notitie. Kan de techniek op grotere schaal worden toegepast voor de verwarming van huizen e.d.? Het lijkt tot dusverre een dure technologie en het is de vraag of deze veel CO2 bespaart. Dat zal gaandeweg moeten blijken. Indien de kosten gunstig zijn, dient Rijnland een proactieve rol te nemen dan momenteel het geval is. Zo zou men potentiële zones kunnen aanwijzen waardoor de kosten voor aquathermie relatief laag uitvallen en investeerders worden aangetrokken. Kaders: is het niet nodig om ook veiligheid mee te wegen? De heer <u>Kluis</u> vindt de nota helder en duidelijk. Hij sluit zich aan bij mevrouw Boomsma die stelt dat het prima is dat elke initiatiefnemer zelf moet aantonen dat hij/zij geen nadelige ecologische effecten veroorzaakt met een installatie. Maar hoe gaat dit in zijn werk als er meerdere initiatiefnemers in het spel zijn? Hij vraagt zich af of de methode ‘wie het eerst komt’ de meest handige is. Governance: bij grotere projecten gaat Rijnland de gemeenten consulteren: zijn er meerdere initiatiefnemers dan moeten zij, kort samengevat, het onderling uitzoeken dan wel zij dienen een regeling te zoeken via de RES. Maar het waterschap vervult een bovengemeentelijke taak en de RES heeft geen enkele governance: het is slechts een samenwerkingsverband en de RES wordt door individuele gemeenten vastgesteld. Vraag: hoe wordt de governance geregeld voor bovengemeentelijke activiteiten en de verantwoordelijk voor de toetsing bij de gemeenten zou worden belegd. Ook de fractie A&B is zeer content met deze goed leesbare nota, aldus de heer <u>Blijleven</u>. Hij sluit zich aan bij de inbreng van de VVD. De heer <u>De Mooij</u> geeft aan dat ook het CDA blij is met de duidelijke notitie. De motie is goed opgepakt en de fractie kan zich vinden in de beleidskaders en sluit zich aan bij de vragen van de VVD. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> zegt als eerste dat het waterschap de kansen die water biedt, graag benut, zeker nu aquathermie bijdraagt in de energietransitie. De observatie van De PvdD is correct: het is (deels) onbekend terrein en men steekt de brug in aanbouw inderdaad al over. Dat geldt ook in de wetgeving: zie de Warmtewet. Het is positief dat de commissie bepaalde thema’s (veiligheid, uitwerking ecologie, afstemming met vergunningverleners, e.d.) aandraagt om toe te voegen aan het kader. Deze zullen worden toegevoegd en de aangepaste versie zal aan de VV worden voorgelegd. Maatwerk kan leiden tot onwenselijke willekeur en dan moet worden voorkomen maar men dient zich te realiseren dat er sprake is van een transitiefase. De ondernemende rol is belangrijk en wordt op- en uitgebouwd. Het gesprek hierover volgt later in de VV. Zie de illustratie in de stukken. Ook de positie van HVC als aandeelhouder is van belang. De governance staat inderdaad nog in de kinderschoenen in dit ontwikkeltraject. Principe ‘wie het eerst komt’: vraag was, welke criteria gelden. Vandaar dat Rijnland deelneemt in de samenwerking met de gemeenten die de lead nemen als er meerdere aanbieders zijn. De portefeuillehouder is voorstander van het toevoegen van duidelijke afwegingscriteria maar de correcte teksten moeten nog worden opgesteld. De portefeuillehouder heeft zelf een grote afkeer van overbodige bureaucratie en complexiteit, omdat hierdoor de innovatie in de dynamiek, het tempo en het plezier worden ondergraven. Maar hier geldt dat er stap-voor-stap moet worden hervormd. De	

	VERSLAG	ACTIE
	portefeuillehouder neemt de suggestie van mevrouw Corbey inzake veiligheid over. Aan de vergunningverlening zijn geen kosten verbonden. Voor inwoners geldt wetgeving voor bepaalde projecten (zie Valkenburg). De prijzen zijn gereguleerd en in de Warmtewet opgenomen. Voor warmtebedrijven gelden andere regels: gaat het om oppervlaktewater of Rijnlands water. De portefeuillehouder zegt toe meer informatie over deze complexe kwesties op te nemen in een nota van toelichting. Aquathermie is goedkoper dan zon- en windenergie: de terugverdientijd is vergelijkbaar met zon (20-30 jaar) maar erg afhankelijk van de locatie en of het TEO of TEA is. Al met al zou aquathermie ook qua kosten een goede toevoeging zijn aan het energiebeleid. Aquathermie kan geen lange afstanden overbruggen en daarmee moet rekening worden gehouden. Een groot deel van de regio wordt verwarmd door restwarmte van de industrie uit Rotterdam maar Rijnland krijgt met name te maken met wijkgerichte initiatieven (maatwerk). Toezeggingen portefeuillehouder: 1. De door de commissie genoemde punten over het bestuurlijk kader, worden toegevoegd. 2. Er komt een nota van toelichting over de kosten/prijzen. 3. Het juridische kader en de finetuning ('wie het eerst komt') zal genuanceerder worden geformuleerd en ook zal uitleg worden gegeven over nadere specificering. <i>Tweede termijn</i> Mevrouw <u>Corbey</u> dringt er bij de portefeuillehouder op aan om ook haar suggestie om proactieve zones aan te wijzen (kansrijke locaties) over te nemen zodat er een versnelling kan plaatsvinden in de ontwikkelingen. Mevrouw <u>Boomsma</u> vraagt de toezegging dat in de notitie ook een passage over de lerende organisatie wordt opgenomen (+ leerstrategieën die Rijnland wil toepassen). In potentie is het een belangrijk onderwerp, vandaar dat het zo belangrijk is vast te leggen hoe er met leerervaringen wordt omgegaan. De heer <u>Knapp</u> verwijst naar pagina 9 (scenario individuele warmtevoorziening): 'In bovenstaande, minst waarschijnlijke, scenario's wordt er uitgegaan van collectieve warmtesystemen die, centraal of decentraal, worden uitgerold.' Hier staat dus dat de andere twee scenario's -die de VVD als meest kansrijk ziet- het minst waarschijnlijk zijn. De formulering roept vraagtekens op: het is een feitelijke fout, dan wel nadere toelichting is gewenst. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> veronderstelt dat er een foutje in de tekst is geslopen, want Rijnland werkt immers al grootschalig en de kleine wijkinitiatieven zijn de kansrijkste. Er zijn amper individuele initiatieven. De tekst zal worden aangepast. In reactie op de PvdA antwoordt de portefeuillehouder, dat er al in de RES wordt samengewerkt aan het in kaart brengen van de meest geschikte locaties met de meeste potentie. De portefeuillehouder kan zich vinden in het verzoek van de PvdD maar wil dit niet sec koppelen aan aquathermie maar ook aan de energietransitie en andere transitie's. Zij neemt het verzoek mee naar het college. De <u>voorzitter</u> vraagt of de portefeuillehouder de nota van toelichting gereed kan hebben voor de eerstvolgende VV. De heer <u>Dekkers</u> (ambtelijke ondersteuning) verzekert de commissie dat de nota van toelichting en de aanpassing op de kaders gereed zijn voor de volgende VV, ervan uitgaande dat het college deze inbreng snel accordeert. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> sluit zich aan bij het optimisme van de heer Dekkers. De <u>voorzitter</u> constateert dat het agendapunt derhalve als besprekingsstuk zal worden geagendeerd voor de volgende VV (met nota van toelichting).	NvT Toezegging
6.	Nota Waterkeringen deel 1 – Kust: consultatie Portefeuillehouder <u>Van Steensel</u> leidt de behandeling in. In november 2019 kwam het onderwerp 'kust' aan de orde mede naar aanleiding van een aantal initiatieven. Uiteindelijk hebben de gesprekken geleid tot de afspraak om in november 2020 een nota over de kust zou worden aangeboden. De portefeuillehouder is trots en zeer blij met het voorliggende resultaat, dat ter consultatie voorligt. De totale nota komt in januari 2021 in de commissie en de VV. De heer <u>Knapp</u> is zeer blij met deze Kustnota, die mede op initiatief vanuit de commissie, is opgesteld. 5.2. Medegebruik zeevering: 'Zolang de veiligheid nu en in de toekomst gewaarborgd blijft, is er ruimte voor medegebruik van de zeevering. Rijnland zal zelf geen initiatieven voor medegebruik ontwikkelen, maar wel meewerken aan initiatieven van derden binnen zijn taakstelling'. De VVD vindt dat Rijnland juist wel proactief maatschappelijke opgaven rondom medegebruik van de kust moet inventariseren en moet nagaan hoe deze aan de kerntaken kunnen worden verbonden. En er een soort synergie wordt gerealiseerd. Zie het museum voor Engelandvaarders, havenplannen Katwijk, offshore Katwijk, grootschalige natuurontwikkeling e.d. Dus zet in op een win-win-win-situatie. Bij het medegebruik is	

	VERSLAG	ACTIE
	een drietal criteria van belang: de veiligheid mag niet afnemen, de aanstuivende werking moet niet worden aangetast en de beheerswerkzaamheden die bij Rijnland zijn belegd moet het waterschap kunnen blijven uitvoeren. Hiermee worden bepaalde verwachtingen opgeroepen bij bedrijven en mensen (als ik hieraan voldoe, maak ik een kans). Dus neem duidelijker op waaraan bedrijven en initiatiefnemers specifiek moeten voldoen om überhaupt kansrijk te zijn. Mevrouw <u>Stoop</u> vindt het verheugend dat het dynamisch kustbeheer goede resultaten laat zien en dat het kunnen meebewegen met natuurlijke processen over het algemeen goed mogelijk blijkt te zijn. In de bebouwde kom kan een combinatie van functies naast elkaar bestaan. Zie de parkeergarage Katwijk. Rijnland stelt voor om het beheer van de duinen in Zandvoort en Bloemendaal om de spagaat tussen het beheer en de openbare ruimte en het waterschapsbeheer op te heffen, maar waaruit bestaat die spagaat en wat is de visie van beide gemeenten? Mevrouw <u>Willemse</u> sluit zich aan bij de vragen van Natuurterreinen. Hoe reageren de gemeenten op de eventuele overname door Rijnland, waarmee extra kosten gepaard gaan? Is de overname essentieel voor de kust in totaliteit? Wat zijn de voordelen van een overname ten opzichte van samenwerking? Mevrouw <u>Corbey</u> is lovend over de Kustnota. Zij deelt het standpunt van de heer Knapp en is het eens met de vraag van mevrouw Stoop inzake Zandvoort. Indachtig de positieve ervaringen in IJmuiden (bouwen met de natuur), kan zij zich een proactieve opstelling door het waterschap voorstellen door ook hier zones aan te wijzen voor bouwen met de natuur, voor bebouwing (op lange termijn) en voor gebieden waar beslist niets mag gebeuren (de natuur volledig ongestoord zijn gang gaat, dus ook geen zandsuppletie). In de nota is een aantal ideeën van de heer Waterman verwerkt. Mevrouw Corbey zou graag zijn visie op deze nota vernemen. Mogelijk kan hij worden uitgenodigd in de VV voor het geven van een reflectie. Mevrouw <u>Boomsma</u> vindt de Kustnota een eerste goede aanzet en vermoedt dat er in januari behoorlijk over gediscussieerd zal gaan worden omdat standpunten behoorlijk kunnen verschillen. De PvdD is tegen uitbreiding van bebouwing in de kustzone en vindt dan ook dat Rijnland niet proactief initiatieven moeten verzamelen die kunnen leiden tot een toename van meer bebouwing. Net als mevrouw Corbey heeft mevrouw Boomsma vragen gesteld over 'bouwen met natuur' hoewel daarvoor de ruimte in het werkgebied grotendeels ontbreekt. Zij zou graag willen laten onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. Portefeuillehouder <u>Van Steensel</u> is blij met deze positieve reacties en de constructieve suggesties. Zij heeft van de VVD een oproep genoteerd voor een proactieve/uitnodigende opstelling van Rijnland met betrekking tot medegebruik, mede gelet op de contacten met gemeenten. De portefeuillehouder stelt dat ook voor haar veiligheid de absolute ondergrens is en dat daarmee niet valt te marchanderen (waterveiligheid en droge voeten blijven bepalend). De waarschuwing dat initiatiefnemers denken dat het voldoen aan de criteria afdoende is, neemt de portefeuillehouder ter harte. In het vervolg kunnen hierop nog aanvullingen volgen. Natuurterreinen is blij met het dynamische kustbeheer dat Rijnland ook steeds meer toepast. Het voorstel om als Rijnland het duinbeheer van Zandvoort/Haarlem over te nemen valt goed bij Zandvoort. Met deze overname wordt 45 kilometer beheer samengevoegd met 3 kilometer binnen de gemeentegrens van Zandvoort en is er sprake van een win-winsituatie. De extra kosten zijn minimaal. Het is een beheerstaak, vandaar dat alle partijen de voorkeur geven aan overname boven samenwerking. De suggestie om te kijken naar IJmuiden en zonering is interessant en zal de portefeuillehouder meenemen. Het boek van de heer Waterman: de portefeuillehouder wil deze deskundige en adviseur van de overheid inzake waterkeringen, beheer en onderhoud en verdere ontwikkeling graag uitnodigen. De PvdD is faliekant tegen uitbreiding van de bebouwing en is ook gekant tegen een actievere houding van Rijnland: de portefeuillehouder neemt dit standpunt voor kennisgeving aan en weet dat de diverse standpunten in januari aan de orde zullen komen. 'Building with nature' zal nader worden uitgewerkt voor de nota die in januari ter bespreking en besluitvorming in de VV van januari 2021 wordt geagendeerd.	Toezegging Toezegging
7.	RONDVRAAG De heer <u>Mooren</u> heeft een tweetal vragen over het projectplan kadeverbetering Veenderpolder/Rijpwetering. Moeten er inderdaad 86 bomen worden verwijderd voor de kadeverbetering en wat zijn de financiële kosten om het alternatieve plan uit te werken (damwanden)? Portefeuillehouder <u>Van Steensel</u> zal de vragen snel schriftelijk beantwoorden.	
8.	SLUITING De <u>voorzitter</u> sluit hierop de vergadering.	

